

موازين شماره ۳۶۷

احکام اسراف در تهیه و صرف غذا

سوال ۱. گاهی اوقات در اثر کوتاهی کارکنان آشپزخانه در آمارگیری، غذا اضافه بر مقدار نیاز پخت می شود، در این صورت آیا مسئول مربوطه ضامن است؟

جواب: در صورت پخت غذای اضافه، اگر مسئول تهیه غذا کوتاهی کرده است، ضامن بوده و باید خسارت وارده بر بیت المال را جبران نماید.

سوال ۲. سفارش تهیه غذاهای پر هزینه که موجب اسراف بیت المال می شود، چه حکمی دارد؟

جواب: تهیه غذاهای پر هزینه و بیش از مقدار مقرر و متعارف مصادق اسراف و تبذیر است و دستور به تهیه آن نیز شرعاً جایز نیست و موجب ضمان است.

سوال ۳. برخی از افراد در سالن غذا خوری، تمام غذا را مصرف نمی کنند و غذا را به صورت نیم خورده رها می کنند، دیگران نسبت به این عمل چه وظیفه ای دارند؟

احکام اسراف در
تهیه و صرف غذا

جواب: افراد سعی کنند به مقدار نیاز خود غذا بردارند یا دریافت کنند و رها کردن غذا به صورت نیم خورده اگر دور ریخته یا استفاده نابجا می شود از مصادیق اسراف و تبذیر است و شرعاً جایز نیست و در این فرض بر دیگران با رعایت شرایط، نهی از منکر لازم است.

سوال ۴. حکم غذا و خوراکی های اضافه و بلا استفاده در منزل چیست؟ آیا می توان آن را به دیگران داد و اگر نیازی به آن نباشد و یا بیش از نیاز باشد و دور ریخته شود، آیا اسراف است؟

جواب: موارد مختلف است، اگر امکان استفاده از غذای باقیمانده برای خود یا دیگران باشد و دادن آن (با اجازه مالک غذا) به دیگران بی احترامی به آنها محسوب نشود، یا حداقل بتوان غذا را برای پرندگان و حیوانات استفاده

احکام اسراف در
تهیه و صرف غذا

کرد و در عین حال آن را دور بریزند، این کار اسراف است و باید از آن اجتناب شود. در هر حال، باید در تهیه، پخت و مصرف مواد غذایی برنامه ریزی کنید که به مقدار نیاز باشد و از اسراف جلوگیری شود.

سوال ۵. در آشپزخانه پادگان مشاهده می شود که غذاهای اضافه دور ریخته می شود آیا دور ریختن آن اسراف محسوب می شود؟

جواب: این کار اسراف است و برای جلوگیری از اسراف باید،
اولاً:

مسئولین اجرایی دقت کرده و آمار دقیق بگیرند تا مواد مصرفی حتی الامکان اضافه

احکام اسراف در
تهیه و صرف غذا

تهیه نشود و در صورت عدم دقت نسبت به آنچه اضافه مانده است، کسی که دقت نکرده، ضامن است.
ثانیا:

اگر مواد اضافه قابل نگهداری برای وعده های بعدی باشد، باید نگهداری شود.
ثالثا: در صورتی که امکان فروش باشد، با اجازه مسئول دارای اذن، فروخته و پول آن به سازمان برگردد و یا با نظر و اجازه فرمانده مافوق در امور سازمان هزینه گردد، و در صورت رعایت موارد فوق اگر باز هم اضافه مانده و فاسد شدنی است به طوری که اگر بماند دور ریخته می شود، با اجازه مسئول مربوطه می توان بین نیازمندان توزیع کرد.

احکام اسراف در
تهیه و صرف غذا

قال امیرالمومنین علیه السلام:
ضَمِنْتُ لِمَنْ اِقْتَصَدَ أَنْ لَا يَفْتَقِرَ

هر کسی که در زندگی خود میانه رو باشد من ضمانت می کنم که هرگز تهی دست نشود.

(خصال، حدیث ۳۲)

** توجه **

**نشریه موازین را می توانید از
طریق سایت پاسدار و سراج اندیشه
دریافت کنید.**

دفتر نمایندگی شرعی ضوابط و برنامه های سپاه

نشریه موازین ۳۶۷

